

LÜHITEATED * NOTES***Hallrästa (Turdus pilaris) toitumiskäitumisest erakordse külma tingimustes******Feeding habits of fieldfare (Turdus pilaris) in especially cold weather conditions***

2006. aasta jaanuar paistis silma tugeva külmalainega, mil näiteks Jõgevamaal langes öine õhutemperatuur ligi nädala jooksul alla -30°C ja päevased temperatuurid olid alla -25°C. Külmalaine ajaks oli enamus marju puudelt-põõsastelt juba kas maha langenud või lindude poolt ära söödud. Paks lumikate ei võimaldanud toitu otsida ka maapinnalt. Sellistes karmides tingimustes jälgisin kahe hallrästa suhteid oma koduaias. Külmalaine saabudes asus aeda üks lindudest ja kahe päeva pärast saabus teinegi lind.

Looduslik toiduvalik oli jaanuari keskel juba väga kesine. Punase sõstra (*Ribes rubrum*) põõsastelt võis leida vaid üksikuid läbikuivanud marju, mida hallrästad ka hoolega otsisid. See oli ilmselgelt nende eelistatud toit, kuid mõne päevaga kasutati see ressurss täielikult. Mõneti arvukamalt oli marju veel läikiva tuhkpuu (*Cotoneaster lucidus*) põõsastel, kuid neid noppisid hallrästad vastumeelselt [küll kasutasid mainitud marju rohevindid (*Carduelis chloris*)]. Parimaks toiduobjektiks oli vaieldamatult Thunbergi kukerpuu (*Berberis thunbergii*) marjad. Praktiliselt kogu valge aja istus üks hallrästastest ainukesel viljadega kukerpuul ning püüdis teravate astelde vahel laveerides marjadest toituda. Kukerpuu marjade toiteväärtus oli selleks ajaks ilmselt minimaalne. Kõigi konkurentide eest kaitses ta oma toiduresurssi kiivalt, peletades minema nii põõsale laskunud liigikaaslase kui ka aina uuesti põõsale laskuda püüdvaid kahte siidisaba (*Bombycilla garrulus*). Kordagi nende päevade jooksul ei täheldatud lindude vahel kaklusi, dominantse hallrästa eest põgeneti esimese ähvarduse peale ning paaril korral jälitas jõulisem rästas liigikaaslast paarisaja meetri kaugusel asuva metsaservani.

Kirjeldatud põõsaste läheduses paiknes ka väikelindude toidulaud päevalilleseemnetega, kuid seda hallrästad kordagi ei külastanud. Teratoidulistele lindudele puistasin külmaperioodil lumele lisaks veel kanade täisjõusööta – ka seda hallrästad ei tarbinud. Lõpuks panin välja ka õunu. Oli selge, et need külmuvad sellises pakases kohe kivikõvaks, kuid vajadusel oleks saanud neid juurde anda ja seeläbi mingilgi määral toidunappust leevendada. Kuid minu üllatuseks ei puutunud õunu ei hallrästad ega ka siidisabad, kuigi mõlemad liigid sügistelvel õunu meeleldi söövad.

Jaanus Elts

Värvirõngad Eesti konnakotkastele

*Colour rings for Estonian spotted eagles (*Aquila pomarina et clanga*) started*

2006. aastal alustasid Kotkaklubi liikmed Eestis konnakotkaste märgistamist värvirõngastega. Suur- ja väike-konnakotkaste eristamine võib mõnikord osutada üsna keeruliseks, pealegi leidub Eestis ka nendevahelisi hübriide, seetõttu pannakse kõigile konnakotkastele jalga üht tüüpi valge plastrõngas, millel alt üles (varvaste poolt keha suunas) loetav kahest numbrist või tähest koosnev individuaalne kood. Teise jala ümber saavad linnud tavapärase metallrõnga. Esimesel aastal õnnestus Eestis värvirõngastada 60 konnakotkapoega. Kõigi sel moel märgistatud konnakotkaste, aga ka värvirõngastega kalju- ja merikotkaste vaatlemisel palume registreerida vaatluskoht ja -aeg, võimalusel ka rõngakood, ning teatada Matsalu rõngastuskeskusele või Kotkaklubile e-posti aadressil urmas@kotkas.ee või ulo.vali@ebc.uu.se, samuti võib helistada telefonil 5034799 (Urmas Sellis).

Kotkaklubi